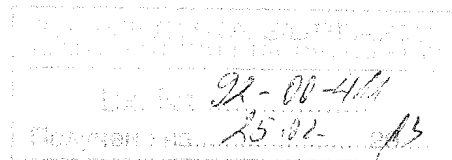

Priemna

From: "Railway Transport Friends Association" <railfriends@abv.bg>
To: <priemna@president.bg>
Sent: 23 Февруари 2013 г. 16:07
Subject: Да работим за по-добра железница, не само на думи!
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

Призовахте за активност в Обществото и неправителствения сектор...ето ни!

От близо 10 години се опитваме да работим за по-добра железница, за повече доволни потребители на железопътни услуги, за повече прозрачност и граждански контрол в сектора и не на последно място за реално за прилагане на железопътните политики на ЕК.

За съжаление са единици ръководните кадри в транспортния сектор, които ни обърнаха внимание през тези години, а почти никой не ни чу и затова днес делът на железопътните пътници в България достигна срамните 3%. Дори за слепите е очевидно, как качеството на железопътната пътническа услуга непрекъснато се влошава, а гражданите избират автомобилите за да удовлетвори транспортните си нужди.

В последните години броят на железопътните пътници в България експоненциално намалява, като отливът е рекорден за последната 2012 година. Според изследване на Евробарометър само 18% от българските пътници удовлетворени от услугите на БДЖ Пътнически превози, с което сме паднали на ПОСЛЕДНО място в ЕС. За сравнение, най-доволни от железниците си са във Финландия - 67 %. Средно 46% от европейци са доволни от железопътните си системи, удовлетворението е нараснало в сравнение с 1997 г. (41%). Наскоро ръководителят на отдел "България" в Главна дирекция "Регионална политика" в Европейската комисия Карстен Рамунсен коментира, че българският превозвач е най-лошият в Европа.

Според нас повишената конкуренция и граждански котрол в сектора ще бъде само от полза за пътниците. Според Евробарометър така мислят и 78% от европейските граждани, които подкрепят повишаването на конкуренцията в железопътен транспорт.

Работим и сме готови да пръдължим, ако имате нужда от нас, моля пишете ни!

Съвръщение

B.Eng, M.Econ

Railway Transport Friends Association

European Passengers' Federation

ПРИКАЗКА ЗА СИЛНОТО ЛЕВЧЕ И СЛАБИЯ ЛЕВ

Борбата с лошото икономическо състояние на България е основното предизвикателство пред всички кабинети 89г. насам. За огромно разочарование на българския народ обаче, нито едно от тези правителства не успя, въпреки заявените планове, да се пребори и съществено да подобри състоянието на народа.

Досега смяната на едно с друго правителство винаги е било съпроводено с отричане на постигнатото от предишните управници. Но в рамките на всяко управление опозиционните сили откриват същите недостатъци и при управляващите. Тогава? Има ли начин да се постигне напредък, без отново да се влезе в омагьосания кръг на обвинения и контраобвинения? Дали въобще политиците са в състояние, въпреки искренните си намерения в началото на всеки мандат (приемаме ги за искрени, като най-добър вариант), да се справят с тежката ситуация? Не е ли решението на проблема по принцип недостижимо за сегашните и предишни управления? Дали решението не е встрани от политиката? Може би.

Всеизвестно и общопризнато е, че основата на сегашното недоволство е икономическа. Невъзможността на домакинствата да се справят с текущите си разходи, натискът на монополите, отстъплението от социалните придобивки са първопричините хората да поискат промяна. Точното формулиране на исканията обаче сочи, че усилията ще бъдат насочени към по-голям граждански контрол върху работата на политиците и парламента, като този контрол ще се институционализира под някаква приемлива форма. Този контрол няма да даде нови политически инструменти, а ще разчита най-вече на правилното прилагане на съществуващите демократични начини за управление на обществото. Точно поради това, както и поради факта, че избирането на представителна група откъсва тази група от обществото, прави я уязвима за манипулиране и натиск, обрича на неуспех този подход. Тази група просто е застрашена, волно или неволно, да стане следващия виновен в очите на хората, защото и тя, както и политиците, които ще контролира, няма да се справи с основната задача. Липсата на подходящи политически инструменти не може да бъде заменена от по-пряк граждански контрол. И след няколко месеца на силни емоции, възторг, митинги и избори, ще се окажем в непроменена съществено ситуация. Дали си заслужава времето и усилията? Такива ситуации сме виждали и преди и след тях неизменно се стига до разочарование.

За да преминем през този етап от развитието ни е необходимо коренно да преосмислим и променим не политическата, а икономическата основа на кризата. Необходим е нов поглед върху базовите аксиоми на икономиката, за да открием нови възможности за хармонично развитие на обществото. А в основата на икономиката са парите. Те са основния лост, в тях е силата и нищо не е в състояние да спре „икономическия интерес“ (разбирай стремежа към повече печалби), поне засега. Заради тях хора страдат, империи се раждат и изчезват. Какво може да им се противопостави? Нищо ... освен самите пари.

“Парите управляват всичко“ е общоприето твърдение, което обаче има скрито в себе си неизказаното твърдение, че само събраните закуп пари управляват, а разпиляните пари са управлявани, без власт и съществено значение. Има големи прилики на отношението

„капитал – малки пари“ с отношението „монарх – поданници“. Като че ли финансовата система по степен на развитие е все още на етапа преди идеята за демокрация. Кое е огромен дисбаланс в съвременното общество. Дали е възможно „слабите“, разпилени пари да станат по-силни от „големите“ капитали, да определят развитието на обществото въпреки съпротивата на корпорациите, монополите и политиките, да се превърнат в онзи така необходим коректив, който да успокои вълните на приливи и отливи в икономиката и да направи в крайна сметка живота на хората по-човечен. Дали е възможна „демокрация“ при парите? Определено да, както е и в другите области на живота, и това е същността на тези редове.

Постигането на тази цел не може да стане без съществена промяна на икономическите взаимоотношения, така както и в другите сфери на живота прехода към демокрация е бил труден. За да е успешен, прехода във финансовата област трябва да стане чрез законови промени, които не са политически оцветени и поради това еднакво добре приети от всички политически партии, независимо управляващи или в опозиция. Като „бонус“, в периода на прехода към демокрация на парите, политиките от целият спектър би трябвало работят заедно за България, което не се е случвало досега.

За да има устойчива промяна на икономическите отношения е необходимо тя да се базира на постоянни, непротиворечиви и глобално валидни принципи. И както споменах по-горе, в основата на всичко е понятието за пари. Според сегашната представа, парите са общовалидно разменно средство. При извършването на всяка сделка, купувачът заплаща определена сума и получава в замяна стока или услуга. Предполага се, че пазарът „определя равностойността“ на получената от купувача стока/услуга и заплатената от него сума. Но се пропуска следният факт:

Парите, като общовалидно разменно средство по дефиниция имат само една характеристика. Същественото свойство и единствено значеща характеристика на парите е тяхното количество. В общия случай, за продавача не е важно дали плащате с 1 банкнота от 10 лв., с 2 банкноти по 5 лв., 10 монети по 1 лв. и т.н. Продавачът при всеки случай получава желаната от него сума. И това е всичко, което го интересува. Той е получил БЕЗПРЕКОСЛОВНО сумата пари в цялата им СЪЩНОСТ и ЦЯЛОСТНОСТ. За да бъде коректна сделката е редно купувачът да получи равностойна стока, т.е. стоката трябва да бъде получена от купувача също така БЕЗПРЕКОСЛОВНО, в цялата си СЪЩНОСТ и ЦЯЛОСТНОСТ. И тук се появява проблемът. Цялата същност на стоката не е само нейната конкретна потребителска същност (стойност). Същността на стоката е много по-обхватно понятие от същността на парите. В нея се включват множество характеристики, освен крайната цена, които определят стоката като конкретна стока. Себестойност на пряко вложените материали и труд, печалбата на производителя, на търговеца на едро и на дребно, разходи за транспорт и реклама и много други са само примери за характеристики на стоката, които взети заедно, са ЦЯЛОСТНОСТТА на стоката. Че стоката и тези параметри са неделими се вижда от факта, че крайният продукт не би могъл да съществува без всяка една от тези характеристики. Ако няма разходи за транспорт, стоката няма да напусне производителя. Ако няма печалба за търговеца, той няма да я предлага и т.н. А както казах, за да бъде сделката равнопоставена, купувачът трябва да получи стоката в нейната цялостност, т.е. с всички нейни характеристики. Но в

реалността не става така. Купувачът получава конкретната потребителска стойност, евентуално срок на годност и оскъдна информация за вложените материали, но се пропускат изцяло детайлите от финансовата страна. С етикети „фирмена тайна“, „търговска тайна“ се спира информация, която по право след сделката е собственост на купувача. С времето тази диспропорция се акумулира и ерозира обществените отношения.

Цялата информация, която трябва да придружава стоката е изключително разнообразна. За да осигури плавен преход от сегашната неравнопоставена към по-справедлива ситуация законодателят трябва да установи изрично правото на потребителите да получават все по-пълна информация, **ВКЛЮЧИТЕЛНО ФИНАНСОВИ ДЕТАЙЛИ** за закупените стоки/услуги и да ограничи възможностите за отказ на такава информация от страна на търговците и производителите. Колкото по-пълна е тази информация, толкова по-малко ще са проблемите в обществените отношения. В този смисъл е уместно да се допълнят текстовете за правата на юридическите и физически лица, явяващи се купувачи в съответните закони. След влизането им в сила, тези нови права на купувачите ще гарантират;

1. Всеобщ контрол и прозрачност по цялата верига от производителя до крайния потребител;

2. Възможност на потребителите информирано да вземат решения и по този начин много по-директно да оказват влияние на всички останали страни в процеса.

3. За контрол на пазара ще се грижат всички потребители/клиенти, а не само една надпарламентарна гражданска група. Държавата ще има функцията да контролира достоверността и актуалността на получаваната от клиентите информация.

4. Прякото влияние на клиента ще намали „дефазирането“ на икономиката. Под „дефазиране“ имам предвид, че реакцията на пазара за всяка сделка се появява след определен период от време, при променени условия. Дефазирането е една от причините за флуктуациите на пазара, които се увеличават с увеличаване динамиката на икономиката. При сегашната ситуация, клиентът взема решение как да постъпи без достатъчно информация и резултатът от неговите решения става видим едва след време и преминал през „филтъра“ на търговеца. Ако финансови детайли за стоката са достъпни по време на сделката, участието на клиента в регулирането на пазара ще е много по-силно.

5. Обхватът на информацията, предоставена на потребителя, ще се увеличава постепенно от държавата, с цел да се облекчи прехода и да се даде разумно време на продавачите да реагират на промените.

С прилагането на горните мерки ще се решат определени проблеми, но за съжаление не всички. Една друга диспропорция също е пречка за хармонизиране на обществото. За разбирането и отстраняването ѝ отново трябва да се преборим с една добре установена и „удобна“ догма. Става въпрос за нормата на печалба. Според сегашното разбиране, държавата не трябва да ограничава печалбата от определена търговска дейност. Разчита се пазарът да се саморегулира. Нека обаче да разгледаме дали това не е опасно и какво всъщност означава стремежът към максимална печалба.

Нека да попитам: „При кой бизнес има максимална печалба?“ Отговорът, колкото и неприятен, е еднозначен. „При организираната престъпност печалбата е максимална“. Естествено обществото отхвърля този тип бизнес като неприемлив. Но къде е границата

между доброто и лошото. Както винаги границата е размита и въпреки, че законът формално е спазен, колкото по-висока печалба има определен бизнес, толкова е по-вероятно около него да има оцетени страни. Все пак в природата нищо не възниква ей така, ако някъде е повече, на друго място е по-малко. И идва моментът, когато увеличената печалба започва да вреди на обществото. Обикновено вредата се осъзнава по-късно, примери с бизнес сапунени мехури има достатъчно, общото при тях е, че нормата на печалба в разцвета на бизнеса е била твърде висока и след краха му финансовите щети се поемат от други.

Смятам, че запазвайки свободата на предприемачеството, държавата трябва да гледа на "гълстите" печалби на бизнеса над определено ниво като симптом на заболяване, а не на добро здраве. Свърхтеглото при хората се счита за здравословен проблем, същото трябва да е и при прекалено доходния бизнес. В този смисъл, след анализ на макроикономическите показатели, експерти трябва да установят някакво „критично“ ниво и законодателят да го заложи като наблюдаем критерий. Едва тогава, заедно с финансовата прозрачност, на която вече се спрях, клиентите ще могат да отсяват реалните от напмпаните печалби и да реагират адекватно.

В заключение, без претенция за правна адекватност, но с желание за реална промяна е и конкретното предложение:

Да се направи допълнение в Конституцията на РБ или в друг закон, което да гласи по смисъл :

1. Държавата гарантира на гражданите правото да получават допълнителна информация, включително финансови детайли преди осъществяване на всяка сделка, с изключение на информация, пряко свързана със сигурността на държавата.

2. Държавата определя допустими нива на печалба за стопанските субекти, които нива да гарантират хармоничното развитие както на съответните дружества, така и на обществото като цяло.

С прилагането на тези мерки ще се освободи силата и на "малките" пари и те ще могат все по-пряко да участват в процеса на регулация на пазара, а самият пазар ще стане по-стабилен.

Варна,
23.02.2013

В. Б. Р.